

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/37/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119211179
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4119211179.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v spore žalobcov: T. M., narodený X.X.XXXX, bytom V. XX, 2/ A. M.ová, narodená XX.X.XXXX, bytom V. XX a 3/ T. M.ová, narodená XX.X.XXXX, bytom V. XX, všetci zastúpení advokátskou kanceláriou: JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava, proti žalovaným: 1/ Y. Y., narodený XX.X.XXXX, bytom L.. N. XXXX/XX, U., 2/ K.. I. J., narodený XX.X.XXXX, bytom L.. N. XXXX/XX, U., zastúpený advokátom: JUDr. Štefan Mesároš, so sídlom Štefánikova 84, Nitra, 3/ Generali Poist'ovňa, a.s., so sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 35709332, zastúpená advokátskou kanceláriou: MST PARTNERS, s.r.o., so sídlom Laurinská 3, Bratislava, IČO: 35 709 332, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov 1/ až 3/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 22.októbra 2020 pod č.k. 10C/80/2019 - 177 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti vo vzťahu k žalovanému 2/ z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Vo IV., V. výroku napadnutý rozsudok zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaných 1/ až 3/ zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 5000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedeného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného plniť voči žalobcovi 1/.

Žalovaní 1/ až 3/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 5000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedeného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného plniť voči žalobkyni 2/. Žalovaní 1/ až 3/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 2500 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedeného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného plniť voči žalobkyni 3/.

Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovia 1/ až 3/ majú proti žalovaným 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z výšky priznaných súm. V dôvodoch písomného rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa domáhali od žalovaných 1/ až 3/ každý peňažnú istinu vo výške 30 000 eur titulom zodpovednosti za neoprávnený zásah do práva na ochranu ich osobnosti. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 30.9.2015 v čase okolo 20:42 hodine žalovaný 1/ ako vodič riadil osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, EČV:W ktorého držiteľom bol žalovaný 2/ na ceste III/XXXX v smere od obce Y. na obec V., že prišlo k dopravnej nehode, pri ktorej žalovaný 1/ narazil do chodca U. M., ktorý utrpel zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol. Proti žalovanému 1/ bolo vznesené obvinenie, bola na neho podaná obžaloba. Súd ho trestným rozkazom uznal za vinného z prečinu usmrtenia a bol mu uložený trest odňatia slobody a trest zákazu činnosti. Držiteľom osobného motorového vozidla bol žalovaný 2/. Vozidlo malo v tom čase uzavreté povinné zmluvné poistenie so žalovanou 3/.

1.2. Z vykonaného dokazovania zistil, že žalovaný bol stíhaný ako obvinený pre prečin usmrtenia, pretože dňa 30.9.2016 o 20.42 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, EČ: W na ceste III/XXXX v smere od obce Y. na obec V.. V rozpore s § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke sa nevenoval vedeniu svojho vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke. Zároveň v rozpore s ustanovením § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke neprispôbil rýchlosť poveternostným podmienkam a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať a nejazdil primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú mal rozhľad, následkom čoho zozadu narazil pravou prednou časťou vozidla do chodca U. M. a M. U., idúcich po pravej strane cesty smerom na obec V., nárazom chodca U. M. odhodilo mimo cestu vpravo do poľa. Následkom nárazu mu bolo spôsobené zmliaždenie krčnej miechy pri zlomenine prvého a druhého krčného stavca, ktoré bezprostredne viedli k mozgovej smrti U. M. a u chodca M. U. ku vzniku hematómu na nohe s edémom bez práceneschopnosti a liečenia. Vozidlo po náraze vyšlo mimo cestu vľavo do poľa. Vodič po zastavení zacúval s vozidlom späť k miestu nehody a zostal stáť. Požitie alkoholu nebolo zistené ani u jedného z účastníkov dopravenej nehody. Zo zápisnice o výsluchu M. U. vyplýva, že do obce Y. išli XX.X.XXXX o 18.15 hod. pešo, išli do krčmy, kde si dali obaja jedno malé 10 stupňové pivo a o 20.00 hod. odtiaľ odišli. Domov išli po pravej strane cesty, on mal oblečenú šedo modrú mikinu a tepláky a čierne tenisky a U. čierne červenú kockovú košeľu, čierne tepláky a čierne tenisky. Nemali reflexné prvky. Svetili si svojimi dvoma mobilmi. Išli po krajnici vozovky, rozprávali sa, na chvíľku prestali. Keď počul prichádzať vozidlo, ktoré viedol žalovaný 1/ otočil sa. Vozidlo išlo veľkou rýchlosťou a slabo mu svietili svetlá. Strhol U. ku krajnici, ale aj tak ich vozidlo zachytilo. Kým U. oživovali, on im svietil mobilom. Zo zápisnice o výsluchu žalovaného 1/ vyplýva, že dňa XX.X.XXXX išiel s uvedeným vozidlom, ktoré mal pol roka zverené do užívania od žalovaného 2/ po ceste, pričom vedľa neho sedel Y. J.. Bola dosť veľká tma, išiel 80-90 km/hod. keď na ceste v poslednej chvíli zbadal dve osoby. Neboli osvetlené a ani nesvietili mobilnými telefónmi. On diaľkovými svetlami nesvietil, pretože vyšiel spoza zákruty. Zo zápisnice o výsluchu Y.a J.a vyplýva, že pred obcou V. zbadal na ceste pred nimi na poslednú chvíľu nejaké dve postavy, ktoré ako by sa vynorili z tmy. Vtedy zakričal „pozor“, ale v tom istom momente žalovaný 1/ strhol volant smerom do role. Obaja chodci boli tmavo oblečení, ani jeden nemal reflexné prvky, išli po zlej strane cesty. Nevidel, že by si svietili mobilmi. Nevedel si vysvetliť, prečo z cesty neustúpili, keď počuli motor auta, alebo videli svetlá. Zo zápisnice o výpovedi T. F. vyplýva, že išiel za vozidlom so svojim vozidlom asi rýchlosťou 50 km/hod. lebo je tam úzka a rozbitá cesta, keď ho zastavil mladík s tým, že jeho kamaráta zrazilo auto. Obaja chodci bolo tmavo oblečení a nevidel, že by mali reflexné prvky. Zo znaleckého posudku doc. K.. Y.a Y. PhD. zistil, že v mobilnom telefóne zn. Samusng nebola nainštalovaná baterka a zn. Asusu bola nainštalovaná baterka. Zo znaleckého posudku znalca K.. Jozefa Veverku a zo zápisnice o jeho výpovedi vyplýva, že kolízna situácia vznikla pohybom chodcov v rozpore s ustanovením § 52 zákona č. 8/2009 Z.z., pohybom na vozovke za zníženej viditeľnosti bez toho, aby mali na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev. Pri oboch alternatívach popísaného pohybu chodcov (osvietení resp. neosvietení mobilom), včasnej reakcii vodiča - vodič mal možnosť sa chodcom vyhnúť vľavo. Zo zápisnice o výsluchu K.. Jozefa Veverku vyplýva, že sa nevedel vyjadriť, či chodci svietili mobilmi.

Z trestného rozkazu Okresného súdu Nitra z 11.2.2019 že č.k. 4T/178/2018 vyplýva, že žalovaný 1/ dňa XX.X.XXXX o 20.42 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, EČ: W na ceste III/XXXX v smere od obce Y. na obec V.. V rozpore s § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke sa nevenoval vedeniu svojho vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke. Zároveň v rozpore s ustanovením § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke neprispôbil rýchlosť poveternostným podmienkam a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Nejazdil primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlá na vzdialenosť, na ktorú mal rozhľad, následkom čoho zozadu narazil pravou prednou časťou vozidla do chodca U. M. a M. U., idúcich po pravej strane cesty smerom na obec V.. Nárazom chodca U. M. odhodilo mimo cestu vpravo do poľa. Následkom nárazu mu bolo spôsobené zmliaždenie krčnej miechy pri zlomenine prvého a druhého krčného stavca, ktoré bezprostredne viedli k mozgovej smrti U. M. a u chodca M. U. ku vzniku hematómu na nohe s edémom bez práceneschopnosti a liečenia. Žalovaný 1/ teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia, za čo sa odsúdil na trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov s podmienčným odkladom a bol mu uložený trest zákazu činnosti v trvaní 3 rokov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 2.3.2019.

1.3. Na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia čl. 1 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavy“), I čl. 8 od. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z 4.11.1950, čl. 16 ods. 2 Ústavy, čl. 41 ods. 1 Ústavy, čl. 1 a 3 základných zásad zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“), § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ), § 112 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 427 ods. 1, 2 OZ, § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z., § 193 veta tretia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku a uviedol, že v konaní nebolo sporné, že žalovaný 1/ viedol dňa XX.X.XXXX osobné motorové vozidlo ako vodič tak, že porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) a § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zahynul syn žalobcov 1/ a 2/ a brat žalobkyne 3/. Rozhodnutím súdu o spáchaní prečinu usmrtenia bol viazaný podľa § 193 veta tretia CSP. Z uvedeného dôvodu akékoľvek námietky žalovaného 1/, uznávajúceho svoju vinu, spochybňujúceho niektoré tvrdenia žalobcov a závery znaleckých posudkov neboli čo do protiprávneho konania žalovaného 1/ dôvodné. Vzhľadom na právoplatné odsudzujúce rozhodnutie sa nimi nezaoberal. Ďalej uviedol, že nebolo sporné, že žalovaný 1/ svojim protiprávnym konaním neoprávnene zasiahol do práva žalobcov na ochranu ich súkromia a práva na ich rodinný život podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Narušil celistvosť a integritu celej rodiny žalobcov a ujma, ktorú im spôsobil je trvalá a neodstrániteľná, pretože ochudobnenie žalobcov, ktorí stratili člena svojej rodiny je v citovej oblasti nenapraviteľné a permanentné. Žaloba je preto proti žalovanému 1/ dôvodná.

1.4. K namietanej zodpovednosti žalovaného 2/ ako prevádzkovateľa vozidla uviedol, že žalovaný 2/ až pred otvorením pojednávania začal tvrdiť, že nebol prevádzateľom vozidla, pretože v čase dopravnej nehody bol jeho vlastníkom žalovaný 1/, ktorému vozidlo predal. Zaplatil kúpnu cenu. Neprišlo k prepisu v evidencii. Tento prostriedok procesnej obrany podľa jeho vyjadrenia neuplatnil skôr z dôvodu, že nie je znalý práva. Na jeho obranu prihladol podľa § 153 ods. 2 CSP a vykonal dokazovanie oboznámením sa s kúpnu zmluvou z 15.2.2016. Výsluchom žalovaného 1/ a aj uvedenou kúpnu zmluvou bola obrana žalovaného 2/ preukázaná. V trestnom konaní žalovaný 2/ tvrdil, že bol vlastníkom a držiteľom osobného motorového vozidla a žalovaný 1/ ho iba s jeho súhlasom užíval. Na pojednávaní tieto svoje tvrdenia potvrdil s námietkou nesprávneho vyhotovenia zápisnice, ktorú podpísal. Vyšetrovateľovi bez odôvodnenia nepredložil spornú kúpnu zmluvu. Preto jeho tvrdenia v tomto konaní sú v rozpore s tvrdeniami v trestnom konaní a považoval ich za účelové a tendenčné. Z rovnakého dôvodu považoval za účelové a tendenčné aj vyjadrenie žalovaného 1/ v konaní, ktoré okrem toho v časti, že sa správal ako vlastník (platil poistenie, použil peňažné prostriedky získané z predaja častí vaku) neboli ani preukázané. Pretože nebolo preukázané, že žalovaný 2/ nebol vlastníkom vozidla v čase dopravnej nehody a vozidlo mal v tom čase v dlhodobej držbe žalovaný 1/, bol prevádzateľom vozidla žalovaný 2/. Zodpovedá žalobcom zodpovedná za ujmu, ktorá im vznikla a bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky tohto vozidla.

1.5. K vecnej pasívnej legitímácii žalovanej 3/ citoval ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 4 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 13 zákona č. 381/2001 Z.z., § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. a uviedol, že vozidlo malo uzavreté povinné zmluvné poistenie u žalovanej 3/. Bolo sporné, či je zodpovednosť žalovanej 3/ daná podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., pretože náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva podľa ustanovení o ochrane osobnosti upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Táto otázka bola v posledných rokoch predmetom viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu, Ústavného súdu SR a aj Súdneho dvora EÚ a aj rozhodnutí, na ktoré poukázala žalovaná 3/. Súdny dvor EÚ už v rozsudku 24.10.2013 Q. C-22/12 vo veci prejudiciálnej otázky rozhodol, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Rozhodovacia činnosť NS SR sa však najskôr prikláňala k názoru, že tieto nároky pozostalých nie sú zahrnuté do zákonného poistného krytia a to aj v rozhodnutí z 31.3.2016 sp. zn. 3 Cdo 301/2012. ÚS SR sa otázkami, ktoré sú podstatné aj pre posúdenie predmetnej veci zaoberal v rozhodnutiach z 29.4.2015 sp. zn. I. ÚS 206/2015, z 16.12.2015 sp. zn. III. ÚS 646/2015, z 16.12.2015 sp. zn. III. ÚS 645/2015, z 17.8.2016 sp. zn. I. ÚS 474/2016 a z 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016, v ktorých dospel k záveru, že extenzívny výklad pojmu „škoda“ použitý v Zákone o povinnom zmluvnom poistení nie je aplikáciou práva contra legem, ale ide o zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií, ktoré

umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti a takýto záver nie je prejavom svojvôle vedúcej k ústavnej neudržateľnosti, pričom takýto široký výklad pojmu § 4 PZP je ústavne aj konformný, ako aj eurokonformný. Následne aj NS SR v konaní vedenom pod sp. zn. 8Cdo/1361/2015 dospel k opačnému názoru ako dovolacie senáty v skorších veciach a preto uznesením z 26.6.2017 sp. zn. 8Cdo/1361/2015 postúpil vec podľa § 46 ods. 1 CSP na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu, ktorý po vyžiadaní vyjadrení strán sporu a stanovísk Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky a generálneho prokurátora Slovenskej republiky súladných s jeho názorom oznámil stranám sporu, že rozsudok vyhlási 21.9.2017. Žalovaná však zobrala dovolanie späť, a preto veľký senát konanie zastavil a vec neprejednal. K týmto právnym názorom sa hlási aj recentná judikatúra NS SR, rozsudok z 31.7.2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016, ktorý je na danú vec aplikovateľný, bez ohľadu na to, že s ním žalovaná 3/ nesúhlasí a aj recentná rozhodovacia prax odvolacích súdov napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 15.3.2017 sp. zn. 5Co/133/2016, Krajského súdu v Nitre z 30.11.2017 sp. zn. 9Co/8/2017 a Krajského súdu v Košiciach z 15.3.2018 sp. zn. 3Co/10/2017 atď. Pretože nárok pozostalých po obetiach dopravných nehôd z titulu ich nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená smrťou ich blízkych osôb, je zahrnutý do zákonného poistného krytia o náhrade škody, je žalovaná 3/ pasívne legitimovaná.

1.6. Ku vznesenej námietke premlčania žalovanou 3/ citoval ustanovenia § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z., § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 101 Občianskeho zákonníka, § 122 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka. Uviedol, že k zásahu do práv žalobcov prišlo XX.X.XXXX. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch mohli vykonať prvýkrát žalobou na súde podľa § 122 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka nasledujúci deň t.j. 1.10.2016. Od toho dňa a teda nie od XX.X.XXXX im začala plynúť premlčacia doba, ktorá je podľa § 101 Občianskeho zákonníka trojročná a nie podľa § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka 2 ročná subjektívna alebo 3 ročná objektívna, ktorá by sa tak skončila 1.10.2019 a nie 30.9.2019. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2011 publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí pod R 58/2014, ale aj ďalšie rozhodnutia NSSR sp. zn. 5Cdo/265/2009, sp. zn. 1Cdo/100/2009, sp. zn. 8Cdo/24/2017 a sp. zn. 8 Cdo/119/2017 vychádzajúce z rovnakých právnych záverov. Žalobcovia podali žalobu na súd 30.9.2019 a hoci nebola zrozumiteľná a ani úplná, smerovala proti všetkým žalovaným, bola bez výzvy súdu riadne doplnená 1.10.2019 a nie zmenená. Urobili tak počas plynutia premlčacej doby. Námietky žalovanej 3/ týkajúce sa nezrozumiteľnosti žaloby a jej doplnenia a premlčania nároku žalobcov sú nedôvodné.

1.7. K nemajetkovej ujme citoval ustanovenia § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, § 52 ods. 1, 3 zákona č. 8/2009 Z.z. a uviedol, že nebolo v konaní sporné, že medzi žalobcami a ich synom a bratom Viktorom bol intenzívny a harmonický vzájomný vzťah. U. zomrel v mladom veku, na prahu dospelosti, keď mal celý život pred sebou. Sporné bolo, či jeho smrť zasiahla do duševnej sféry žalobcov a či žalobcovia mohli byť od U. v budúcnosti finančne závislí. Žalobcovia netvrdili, že sa liečili pre duševné ochorenie, ktorým by trpeli v súvislosti so smrťou syna. Preto to ani nemohli preukázať. Pretože pre rodičov niet väčšej bolesti ako prežiť vlastné dieťa, námietky žalovanej 3/ v tom, že dopad do duševnej sféry žalobcov 1/ a 2/ nebol preukázaný, nepovažoval za dôvodné. Rovnako nepovažoval za dôvodné námietky u žalobkyne 3/, ktorá bola v čase smrti svojho brata vo veku 10 rokov a teraz má 14 rokov, má celý život pred sebou a môže si založiť svoju vlastnú rodinu. Ďalej uviedol, že U. v čase smrti nebol ani len schopný sa samostatne živiť. Jeho rodičia boli a aj sú schopní sa sami živiť a živia aj žalobkyňu 3/. Preto ich hypotetické tvrdenia ohľadne možnej finančnej závislosti považoval za nedôvodné. Z kritérií na strane pôvodu zásahu nebolo v konaní sporné, že žalovaný 1/ sa žalobcom neospravedlnil, nijakým spôsobom im nenahradil ujmu a iba na poslednom pojednávaní vyjadril svoju ľútosť. Prihliadol na majetkové pomery žalovaného 1/, pretože priznaná náhrada nemôže byť likvidačná pre pôvodcu zásahu.

1.8. V konaní bola sporná miera spoluzavinenia usmrteného U., o ktorej žalobcovia v žalobe tvrdili, že nebola prítomná a žalovaní 2/ a 3/ tieto tvrdenia nenamietali včas bez relevantného odôvodnenia, hoci boli súdom poučení o následkoch. Pretože však dôkazy pripojením trestného spisu a výsluchom žalobcov boli označené včas a súd na preukázanie tejto obrany žalovaných nemusel pojednávanie odročovať na tento prostriedok procesnej obrany prihliadol podľa § 153 ods. 2 CSP. Z vykonaného dokazovania zápisnicami z trestného konania, znaleckými posudkami a metrologickým posudkom, výsluchom žalobcov bolo preukázané, že U. a ani jeho kamarát nešli po ľavej krajnici vozovky. Hoci už bolo šero, a tým aj znížená viditeľnosť, nemali na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky ani oblečený

reflexný bezpečnostný odev, za čo nepovažoval mobilný telefón, ktorého svietivosť je obmedzená. U. svojim konaním porušil ustanovenia § 52 ods. 1 a § 52 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z.z.. Porušením tejto právnej povinnosti sa spolupodieľal na vzniku ujmy a bola v príčinnej súvislosti s jeho konaním. Ďalej uviedol, že rozhodnutie o výške nemajetkovej ujmy musí byť v súlade s princípom proporcionality, a preto pri rozhodovaní o výške náhrady zohľadnil aj aktuálne rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach a to napr. z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 12.7.2017 sp. zn. 5Cdo/220/2015 vyplýva, že bolo odmietnuté dovolanie vo veci, v ktorej súd priznal každému z rodičov za smrť ich syna po 10 000 eur, z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 14.6.2017 sp. zn. 3CdoGp/1/2016 vyplýva, že bolo odmietnuté dovolanie vo veci, v ktorej súd priznal každému z rodičov za smrť ich syna po 15 000 eur a súrodencovi 5000 eur, z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 10.12.2018 sp. zn. 7Cdo/154/2018 vyplýva, že bolo odmietnuté dovolanie vo veci, v ktorej súd priznal matke za smrť dvoch synov 5000 eur a bratovi 4000 eur. S poukazom na nesporné a preukázané kritériá, považoval žalobu čo do výšky požadovanej nemajetkovej ujmy za dôvodnú iba v časti a rozhodol, že žalovaní 1/ až 3/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 5000 eur, žalobkyni 2/ sumu 5000 eur a žalobkyni 3/ sumu 2500 eur tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého plniť v rozsahu tohto plnenia v lehote 3 dni od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP. Žalobcovia boli celkom úspešní čo do základu nároku a hoci neboli celkom úspešní čo do výšky, táto výška bola závislá od úvahy súdu. Preto majú žalobcovia nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP proti žalovaným 1/ až 3/ v rozsahu 100 %. Uviedol, že Ústavný súd SR v rozhodnutí z 07.02.2019 sp. zn. IV. ÚS 71/2019-12 odmietol sťažnosť pre porušenie zákona v prípade, v ktorom súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania takto postupoval. Ani jeden zo žalovaných netvrdil, že by tu boli dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, pre ktoré by žalobcom náhradu nemal priznať, ani ich nevzhliadol a automaticky nevyplývajú ani z toho, že žalovaný 1/ je nemajetný. O výške trov rozhodne vyšší súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku, pričom bude vychádzať z priznanej sumy.

2. Žalobcovia podali proti rozsudku odvolanie § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP namietajúc, že

1. Súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
2. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.
3. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Namietali, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v zamietajúcej časti náležite neodôvodnil. Z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že mal za to, že poškodený U. Toráč svojim konaním v rozpore s § 52 ods. 1 a § 52 ods. 3 zákona č. 08/2009 Z.z. sa spolupodieľal na vzniku ujmy a táto bola v príčinnej súvislosti s jeho konaním. Preto ako kritérium pre určenie výšky priznanej náhrady zohľadnil aj naplnenie tohto kritéria. Z rozsudku však nevyplýva odôvodnenie záverov súdu prvej inštancie v časti zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia veci. Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé:

- Na základe akých vykonaných dôkazov a akým spôsobom ich vyhodnotenia súd dospel k skutkovému záveru, že porušenie právnej povinnosti poškodeným bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody;
- Akú stanovil súd mieru zodpovednosti (v prípade žalovaného v 1./ rade aj zavinenia) poškodeného na strane jednej a žalovaných na strane druhej;

Takáto vada ho činí nepreskúmateľným a znemožňuje žalobcom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci pri určení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy nepochybne vychádzal zo záveru, že poškodený spoluzavinil vznik škody. Prečo dospel k záveru, že ním citované porušenie právnych povinností bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody, nie je zrejmé. Nie je zrejmé či v príčinnej súvislosti so vznikom škody mal byť pohyb chodca po nesprávnej strane vozovky, alebo absencia reflexných prvkov, alebo oba a z akých konkrétnych dôvodov. Nie je zrejmé, prečo považoval pohyb chodca po nesprávnej strane vozovky za príčinu vzniku dopravnej nehody.

Vo vzťahu k porušeniu povinnosti chodca podľa § 52 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z.z. absentuje zdôvodnenie, prečo ho súd v danom konkrétnom prípade považoval za jednu z príčin vzniku škody. V zmysle záverov znaleckého posudku znalca z odboru doprava cestná, K.. Jozefa Veverku č. 135/2016 vyplýva, že vodič Y. Y. reagoval až na náraz do chodca, ktorá skutočnosť nie je technicky vysvetliteľná. Napriek tomu, že vodič vozidla Škoda Fabia, Y. Y. mal možnosť v oboch alternatívach (svietenie mobilom resp. nesvietenie) chodcov vidieť už pred zrážkou, sám v danom konkrétnom prípade reagoval až na náraz. Znalec túto príčinu vzniku dopravnej nehody nevedel technicky vysvetliť, nakoľko bola iného ako technického rázu. Reflexné prvky by mali význam iba pri takom priebehu dopravnej nehody, keby

reakcia vodiča na pohyb chodcov po vozovke bola včasná, resp. aspoň nejaká. Ak však vodič na pohyb chodcov pri konkrétnom priebehu dopravnej nehody vôbec nereagoval, by pri konkrétnom priebehu dopravnej nehody napomohlo, ak by chodcov mohol vidieť skôr. Pri takomto konkrétnom priebehu dopravnej nehody preto prípadná nedostatočná viditeľnosť chodca nebola v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody, keď vodič ani vtedy, keď už chodcov videl nijako nenechal smer a rýchlosť jazdy. V oboch alternatívach bola príčinou dopravnej nehody skutočnosť, že vodič jazdil rýchlosťou vyššou, akou bola rýchlosť primeraná rozľahu. Sám si tak znemožnil reagovať na akúkoľvek prekážku v jeho dráhe jazdy. Jazdil v mieste, ktoré poznal, vedel, že nie sú chodníky pre chodcov. Mal predpokladať prípadný pohyb chodcov po vozovke (aj ak by sa pohybovali opačným smerom, t.j. po správnej strane vozovky). Jazdil pri pravom okraji vozovky, nedodržel bezpečný bočný odstup, nevenoval sa vedeniu vozidla, išiel rýchlosťou (88 km/h), ktorá bola vyššia ako rýchlosť, na ktorú mal pri zapnutých stretávacích svetlách rozľah (67-69 km/h). Nič mu nebránilo použiť diaľkové svetlá, pri použití ktorých by musel vedieť na chodcov reagovať tak, aby bezpečne zabránil zrážke. Je preto irelevantné, že chodci mali alebo nemali na sebe umiestnené reflexné prvky.

3. Žalovaný 2/ podal proti rozsudku odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, že súd I. inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, že súd I. inštancie vychádzal pri svojom rozhodnutí z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že dňa 1.10.2020 v čase dopravnej nehody nebol prevádzateľom osobného motorového vozidla. Vozidlo ešte pred dopravou nehodou predal žalovanému 1/ Y.ovi Y.ovi. Súd prvej inštancie konštatoval, že jeho výsluchom, kúpnu zmluvou, bola jeho obrana preukázaná. Zároveň protichodne uviedol, že jeho vyjadrenia považoval za účelové a tendenčné bez toho, aby rozviedol z akého dôvodu. Je nepochybné a žalovaný 1/ potvrdil, že bol osobou majúcou faktickú moc nad motorových vozidlom. Dlhodobu ho používal, zaplatil celú dohodnutú kúpnu cenu v splátkach a vozidlo malo uhradenú zákonnú poisťku. Po vyšetrení dopravnej nehody bolo vrátené žalovanému 1/ a nie jemu. Vo vzťahu k vozidlo ani po jeho vrátení neuplatňoval žiadne nároky.

Ďalej namietal, že z odôvodnenia rozsudku v podstate vyplýva, že dôvodom prečo ho súd zaviazal k úhrade, bolo to, že sa nevyjadril k žalobe resp. že k žalobe nepredložil dôkazy včas. Z výsluchu žalovaného v 1/ a z predloženej kúpnej zmluvy preloženej žalovaným 1/ neskôr, bola jeho procesná obrana potvrdená. Neexistuje žiadny zákonný dôvod, pre ktorý by mal byť spolu so žalovaným 1/ a 3/ zaviazaný k plneniu. Žiadnu právnu povinnosť vyplývajúcu z právnych predpisov neporušil. Preto ho nemôžu v žiadnom prípade zaťažovať nároky vyplývajúce z § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. V závere namietal výrok o náhrade trov konania. Súd I. inštancie rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovia sa žalobným návrhom domáhali finančnej náhrady a to každý vo výške 30 000 samostatne. Súd I. inštancie im však z takto uplatnených súm priznal nárok čiastočný, každému vo výške 5 000. Mal o trovách rozhodovať podľa ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Navrhol, aby odvolací súd s poukazom na § 388 CSP vo vzťahu ku nemu rozsudok súdu I. inštancie zmenil tak, že žalobu žalobcov 1/ až 3 / zamietla a zároveň im priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

3. Žalovaná 3/ podala písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcov, považovala ho za nedôvodné. Rozhodnutie súdu považovala za dostatočne odôvodnené. Uviedla, že súd prvej inštancie konštatoval vykonanie dôkazov, na základe ktorých dospel k skutkovým zisteniam a žalobcovia iné dokazovanie nenavrhl.

Námietka žalobcov o nedostatočnom odôvodnení spoluzavinenia neobstojí, pretože sa s ňou súd prvej inštancie vypořiadal a poukázal hneď na niekoľko faktorov na strane poškodeného (usmrteného), ktoré vyplynuli z dokazovania (chôdza po nesprávnej strane vozovky, zhoršené svetelné podmienky, nedostatočné označenie reflexnými prvkami, nesprávny spôsob chôdze po krajnici - dvaja vedľa seba. Nesúhlasila s dôvodmi odvolania poukazujúcimi na závery znaleckého posudku K.. Veverku, pretože nie je úlohou znalca hodnotiť právnu rovinnu prípadu. Rovnako nie je na mieste interpretovať závery znaleckého posudku tým spôsobom, ako keby z neho vyplývalo porušenie právnej povinnosti niektorým účastníkom dopravnej nehody. Ďalej uviedla, že argumentácia žalobcov je protirečivá - na jednej strane tvrdili, že žalovaný 1/ mal možnosť chodcov vidieť už pred zrážkou (a teda mohol zareagovať), na druhej strane obhajovali záver, že nehode sa vlastne zabrániť nedalo (ani keby boli chodci osvetlení). Buď bola nehoda (za daných vonkajších podmienok) prakticky neodvratiteľná alebo sa odvrátiť dala - napr. pomalšou jazdou, rýchlejšími reakciami účastníkov, lepšou viditeľnosťou účastníkov (najmä chodcov) a pod. Každopádne však nie je konzistentné tvrdiť, že výlučný vplyv na prípadné odvrátenie nehody mal iba jeden z účastníkov nehody (vodič motorového vozidla). Dôkazná situácia svedčí o tom, že nebohy

U. Toráč zanedbal svoje povinnosti účastníka cestnej premávky. Spolu s M. išli do susednej obce Y. na pivo a späť sa vracali už potme. Keďže tou cestou chodievali častejšie, mali vedomosť o tom, že tam nie je chodník a jazdia tam autá. V deň nehody mali obaja na sebe tmavé oblečenie. Reflexné prvky na sebe nemali. Svietili si mobilmi, aby videli na cestu (nie aby boli videní). Navyše kráčali po pravej strane cesty (po/pri krajnici) podľa všetkého vedľa seba a rozprávali sa. Porušenie ich povinností ako chodcov (ust. § 52 ods. 1 a § 52 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov /ďalej len zákon o CP/) správne konštatoval súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku. Poukázala na ustanovenie § 3 ods. 2 písm. a) zákona o CP, majúci za to, že nebohý U. Toráč mohol predvídať isté riziko, keď sa spolu s M. vracali po ceste do V. a do istej miery mohli znížiť toto riziko napr. tým, že by išli po ľavej krajnici, jeden za druhým a pod. Neurobili tak, dopustili sa tým viacerých porušení zákona o CP. Záver súdu prvej inštancie o tom, že sa U. M. spolupodieľal na vzniku ujmy, je preto v plnom súlade s vykonaným dokazovaním.

Výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v prospech žalobcov, považovala za správnu. Súd prvej inštancie sa zaoberal porovnaním predmetného prípadu s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané stranami sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňajú náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolaní (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), vec prejednal a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť podľa § 389 písm. b), c) v spojení s § 365 ods. 1 písm. d), e) CSP.

5. Strany zdôvodnili odvolanie nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie znemožňujúcim uskutočňovať ich procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. K uvedenej námietke odvolací súd poukazuje na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu SR (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03), v ktorých bolo konštatované, že „Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami.“ Navyše pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednaní veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Procesný postup nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu; je ním iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017). Pokiaľ postupom súdu nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednaní veci v civilnom konaní - nie je ním ani časť odôvodnenia (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), ktoré má vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 Cdo 18/2018, 2 Cdo 39/2018, 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Ústavný súd nedospel k záveru o ústavnej neudržateľnosti týchto záverov najvyššieho súdu (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018).

6. Z obsahu ich odvolaní vyplýva, že namietali nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie, nedostatok dôvodov odôvodnenia. Odvolací súd v súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Uvedené stanovisko je aplikovateľné na odvolacie konanie. V danom prípade obsah

spisu dáva podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri L. proti C., rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (C. proti C., rozsudok z roku 2003). Odvolaním napadnuté rozhodnutie dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia, podáva jasnú a zreteľnú odpoveď na riešenie konkrétneho problému, vysvetľuje svoje argumenty, ktoré viedli súd prvej inštancie k definitívnemu záveru o dôvodnosti podanej žaloby. V tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie správne posudzujúceho aktívnu a pasívnu legitímáciu strán spĺňa náležitosti ustanovenia § 257 ods.2 CSP. Za procesnú vadu konania v zmysle § 365 písm. d/ CSP nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľov. V ďalšej časti týkajúcej sa výšky priznanej nemajetkovej ujmy a jej krátenia pre spoluzavinenie poškodeného je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pretože neobsahuje žiadne dôvody. Tým došlo k naplneniu druhej vety citovaného stanoviska, pre ktoré odvolací súd musel napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa § 15 ods.1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 15 ods.1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

8. Predmetom odvolacieho konania je zamietajúca časť rozsudku a vyhovujúca časť rozsudku vo vzťahu k žalovanému 2/.

9. Súd prvej inštancie žalobe voči žalovanému 2/ vyhovel s odôvodnením, že prostriedok procesnej obrany, že nie je vlastníkom motorového vozidla urobil až pred začatím pojednávania. Uviedol, že jeho obrana nebola urobená včas, a pretože vykonanie dokazovania žalovaného 2/ by vyžadovalo odročenie pojednávania, by na jeho obranu neprihliadol. Napriek tomu vykonal dokazovanie oboznámením sa s kúpnu zmluvou a výsluchom žalovaného 1/, ktorými bola obrana žalovaného 2/ preukázaná. Pretože v trestnom konaní tvrdil, že bol vlastníkom a držiteľom vozidla, jeho tvrdenie v konaní považoval za rozporné a tendenčné. Rovnako tak vyhodnotil vyjadrenie žalovaného 1/. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný 2/ prevzal žalobu a výzvu na vyjadrenie dňa 10.10.2019 (§167 CSP). Následne mu súd doručil repliku žalobcu s opätovnou výzvou podľa § 167 CSP. Zásielka bola doručená 05.03.2020. Žalovaný 1/ doručil súdu 14.09.2020 prvotné vyjadrenie k žalobe v ktorom uviedol, že v čase pred nehodou bol skutočným vlastníkom vozidla, pretože jeho predchádzajúcemu majiteľovi a držiteľovi K. J. zaplatil splátky za dohodnutú kúpnu cenu vozidla. Auto nebolo prevedené na neho na polícii. Všetky prípadné následky finančného charakteru bude znášať on v plnej výške a miere. Súd prvej inštancie vytyčil termín pojednávania dňa 08.06.2020 na deň 14.09.2020 s úpravou pre kanceláriu prizvať právneho zástupcu žalobcov, žalovaných 1/-3/. Z obsahu predvolania vyplýva, že žalovaným bolo doručené predvolanie s tým, že súd považuje za potrebné ich v konaní vypočuť. Z obsahu zápisnice o pojednávaní vyplýva, že sa ho zúčastnili žalobca 1/, zástupcovia žalovaných 2/,3/ a žalovaný 2/ osobne. Napriek tomu, že súd prvej inštancie predvolal žalovaného 2/ s tým, že považuje za potrebné ho v konaní vypočuť, nevypočul ho, vo veci sa vyjadroval len jeho právny zástupca. Z obsahu zápisnice nevyplyva ani možnosť žalovaného 2/ vyjadriť sa. Žalobca 1/ doručil súdu 30.09.2020 kúpno predajnú zmluvu zo dňa 15.02.2016, ktorou kúpil motorové vozidlo od žalovaného 2/. Poslednú splátku zaplatil 5.05.2016. Doplnil svoje predchádzajúce vyjadrenie k zápisnici na polícii, kde uviedol, že auto používal, bolo zaplatené žalovanému 2/, len ho ešte nepreviedol na svoju osobu. Havarované auto bolo vrátené jemu. Na ďalšom pojednávaní 01.10.2020 sa vyjadril žalovaný 1/ a potvrdil svoje písomné podania, že v čase dopravnej nehody bola vyplatená kúpna cena, len nedošlo k prepisu vozidla. Platil poisťné zahnuté v kúpnej cene. Žalovaný 2/ sa vyjadril ku spôsobu spísania zápisnice vyšetrovateľovi, v ktorej uviedol, že je majiteľom auta a žalovaný 1/ ho užíva oprávnené od februára. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením sa s kúpnu zmluvou a uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Nitre zo dňa 29.12.2017 (nie zápisnicami o výsluchu žalovaných 1/, 2/). Strany na pojednávaní uviedli, že nemajú návrhy na doplnenie dokazovania. Žiadna zo strán nenavrhol výsluch žalovaných, boli navrhnuté len výsluchy žalobcov.

10. Podľa § 195 ods. 1 CSP na návrh môže súd nariadiť výsluch strany o tvrdených skutočnostiach, ktoré v konaní vyšli najavo, ak ich nemožno preukázať inak: ustanovenie § 150 ods. 2 tým nie je dotknuté.

Podľa § 150 ods.1 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

Podľa § 152 ods. 2 CSP, na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

§ 195 Civilného sporového poriadku upravuje postup súdu v rámci dôkazných prostriedkov pri výsluchu strany. V civilnom sporovom konaní je výsluch strany iba podporným dôkazom; vyplýva to z dikcie zákona, podľa ktorej výsluch strany môže súd vykonať vtedy, ak tvrdenú skutočnosť nemožno preukázať inak. V civilnom sporovom procese platí prejednacía zásada, podľa ktorej len strany v spore nesú zodpovednosť za unesenie dôkazného bremena; strana má povinnosť tvrdenia, dôkaznú povinnosť, povinnosť vyjadrovať sa k veci, k dôkazom a pod. Tieto úkony môže vykonávať aj prostredníctvom svojho zástupcu. Výsluch strany ako dôkaz je potrebné odlišovať od prednesu strany. Dôkaz je výsluch strany iba vtedy, ak ho súd ako procesný prostriedok nariadi. Súd nariadi tento dôkazný prostriedok vtedy, ak to navrhne strana sporu a na preukázanie tvrdených skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, preukázanie ktorých nemožno dosiahnuť iným spôsobom.

Podľa § 150 ods. 1 CSP má strana v konaní povinnosť pravdivo a úplne uviesť podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu, teda má vypovedať pravdu a nezamieňať nič o skutkových tvrdeniach, ktoré s prejednanou vecou súvisia.

Samotný výsluch strany nie je v Civilnom sporovom poriadku upravený a nemožno jednoznačne tvrdiť, že je možné výsluch strany vykonať s odkazom na ustanovenia o výsluchu svedka. Postup súdu pri vykonávaní tohto dôkazu závisí od úvahy súdu, najčastejšie však prebieha obdobným spôsobom ako výsluch svedka. To znamená, že stranu súd vyzve, aby súvisle opísala všetko, čo vie o tvrdených skutkových zisteniach, ktoré sú sporné, následne strana odpovedá so súhlasom súdu na otázky ostatných strán, potom na otázky súdu a iných subjektov, prítomných na pojednávaní. Súd prvej inštancie nenariadil výsluch strany, žalovaných. Napriek tomu v bode 25. rozsudku konštatoval, že vykonal výsluch žalovaného 1/. Na pojednávaní konanom 01.10.2020 súd prvej inštancie nenariadil výsluch žalovaného 1/, postačovalo mu jeho vyjadrenie, rovnako ako u žalovaných 2/, 3/. Výsluch strany ako dôkaz je potrebné odlišovať od prednesu strany. Dôkazom je výsluch strany iba vtedy, ak ho súd ako procesný prostriedok nariadi. A to iba vtedy, ako to navrhne strana sporu. Keď dokazovanie výsluchom strán nevykonal, nemohol ich vyhodnotiť ako dôkaz. Napriek tomu v bode 48 konštatoval, že vykonal dôkaz (zrejme výsluchom žalovaného 2/).

Následne uviedol, že výsluchom žalovaného 1/ a kúpnu zmluvou bola obrana žalovaného 2/ preukázaná. Tomu nekorešponduje jeho následné zdôvodnenie, že v danom prípade nebolo preukázané, že by žalovaný 2/ nebol vlastníkom vozidla v čase dopravnej nehody, ani, že žalovaný 1/ mal vozidlo v dlhodobej držbe. Vyhodnotil, že žalovaný 2/ je prevádzkovateľom vozidla zhodnotiac účelovosť tvrdenia žalovaného 1/ a žalovaného 2/. Žalovaní 1/, 2/ sa vyjadrili k priebehu spisovania zápisnice vyšetrovateľom. Zhodne potvrdili, že v čase dopravnej nehody bol vlastníkom motorového vozidla žalovaný 1/. Vyhodnotenie kúpnej zmluvy a vyjadrenie strán o prechode vlastníckeho práva pred dopravnou nehodou súdom prvej inštancie ako účelové je preto nesprávne. Nezodpovedá zistenému skutkovému stavu.

11. Súd prvej inštancie konštatoval, že vykonal dokazovanie oboznámením sa so zápisnicami z pripojeného trestného spisu a znaleckého dokazovania. Z obsahu spisu vôbec nevyplýva, že mal pripojený ku konaniu trestný spis. Spis bol odvolaciemu súdu predložený bez trestného spisu. Je zrejme, že súd prvej inštancie mal k dispozícii len uznesenie o začatí trestného stíhania a trestný rozkaz (čl.29-37) na základe ktorých vyhodnotil konanie žalovaných 1/, 2/ ako účelové a rovnako tak vyhodnotil aj zodpovednosť žalovaných a výšku nemajetkovej ujmy. Odvolaciemu súdu tak znemožnil oboznámiť sa s nimi tvrdými dôkazmi vykonanými z obsahu trestného spisu.

12. V bode 45. súd prvej inštancie konštatoval, že zodpovednosť žalovaného 1/ ako vodiča je daná, čo vyplýva z trestného rozkazu. Zodpovednosť žalovaného 2/ posúdil ako zodpovednosť prevádzkovateľa vozidla a žalovanej 3/ako poisťovateľa motorového vozidla. Takéto poučenie ako predbežné posúdenie vyslovil na pojednávaní. Odvolací súd sa s jeho názorom v časti zodpovednosti vodiča ako pôvodcu zásahu nestotožnil.

13. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Základom objektívnej zodpovednosti podľa § 427 Občianskeho zákonníka je škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, teda osobitná, kvalifikovaná udalosť, nie zavinené porušenie povinností prevádzateľa. To znamená, že predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti sú: škoda, osobitná povaha danej prevádzky a príčinná súvislosť medzi nimi. Právna úprava vychádza zo zásady, že ten, kto určitý dopravný prostriedok prevádzkuje, má niesť riziko nebezpečia, ktoré z tejto prevádzky vyplýva pre okolie. Subjektom tejto objektívnej zodpovednosti je vždy prevádzateľ, nie vodič, ktorý dopravnú nehodu zaviniť. Vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka toto ustanovenie nie je ustanovením špeciálnym, ale obe skutkové podstaty stoja vedľa seba. Z tohto dôvodu sa poškodený môže domáhať náhrady škody voči prevádzateľovi dopravného prostriedku podľa § 427 na základe objektívneho princípu. Podľa existujúcej súdnej praxe zostáva vlastníkom vozidla jeho prevádzkovateľom aj v prípade, ak svoje vozidlo požičia tretej osobe, nie je preto podstatné a významné či prevádzateľ vozidla bol alebo nebol vlastným fyzickým pôvodcom zásahu, pôvodcom mechanizmu, ktorým bol zásah proti osobnej sfére fyzickej osobe spôsobený.

Občiansky zákonník pojem prevádzkovateľ vozidla nevy vymedzuje. Vymedzuje ho len v tom, že sa týka motorového vozidla. Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v ustanovení § 2 písm. j) za prevádzkovateľa vozidla pre účel zákona o PZP, rozumie fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá má právnu a faktickú možnosť disponovať motorovým vozidlom. Súdna prax dospela k záveru, že prevádzkovateľom je osoba, ktorá hradí všetky náklady spojené s prevádzkou vozidla, teda vlastníkom, oprávneným držiteľom, nájomcom s právom

budúcej kúpy.

V praxi je uznávaný nepísaný úzus, že za prevádzkovateľa vozidla sa považuje osoba, ktorá má uzavreté povinné zmluvné poistenie. Nepovažuje sa za neho osoba, ktorá používa dopravný prostriedok prechodne, či už jednorázovo. Súdna prax neuznala ako prevádzkovateľa motorového vozidla osobu, ktorá užíva motorové vozidlo na základe zmluvy o vypôžičke (R 70/1969) alebo pre účely plnenie svojich úloh pri plnení vzťahov zo závislej práce (R 8/1997). Žalovaný 1/ nepodal proti rozsudku odvolanie. Vo vzťahu ku nemu nadobudol právoplatnosť. Odvolanie podal žalovaný 2/, ktorého súd prvej inštancie považoval za prevádzkovateľa vozidla. Z vykonaného dokazovania z kúpnopredajnej zmluvy vyplýva, že ním v čase dopravnej nehody nebol. Z toho dôvodu nie je vecne pasívne legitimovaný v spore. Vo vyhovujúcej časti rozsudku nepodala odvolanie ani žalovaná 3/, preto aj vo vzťahu ku nej rozsudok nadobudol právoplatnosť. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa žalovaného 2/ zrušil pre procesné pochybenia súdu prvej inštancie vyššie uvedené a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Právnym názorom odvolacieho súdu, že žalovaný 2/ nebol prevádzkovateľom vozidla je súd prvej inštancie viazaný.

14. Ďalším predmetom odvolacieho konania bolo odvolanie žalobcov v zamietajúcej časti rozsudku. Odvolací súd aj v tejto časti musel rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z obsahu rozhodnutie nie je možné zistiť, akú výšku nemajetkovej ujmy ako základ považoval súd prvej inštancie za primeranú a či vôbec prihliadol na zavinenie poškodeného, pretože s touto otázkou sa v dôvodoch rozhodnutia vôbec nevyporiadal. V bode 64 v závere iba uviedol, že poškodený a jeho kamarát nešli o ľavej krajnici, nemali na sebe reflexné prvky, reflexný bezpečnostný odev, čím U. porušil ustanovenia § 52 ods. 1, 3 zákona č. 8/2009 Z.z.. Porušením tejto právnej povinnosti sa U. spolupodieľal na vzniku ujmy a bola v príčinnej súvislosti s jeho konaním. Na základe uvedeného potom v bode 66 iba konštatoval, že považoval za primeranú nemajetkovú ujmu iba v časti 5000 eur pre žalobcov 1/, 2/ a žalobkyňu 3/ 2500 eur. Neuviedol, akú výšku nemajetkovej ujmy považoval ako základ za primeranú a vôbec nevyhodnotil mieru zavinenie poškodeného. Rozsudok je v tejto časti nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, pretože neobsahuje žiadne dôvody. Z toho dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie aj v tejto časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný. Odstráni procesné pochybenia, doplní dokazovanie len v časti spoluzavinenia poškodeného, voľnou úvahou určí výšku nemajetkovej ujmy a z nej po určení miery zavinenia poškodeného vypočíta nemajetkovú ujmu. V novom rozhodnutí rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania.

15. Žalovaný namietal rozhodnutie v časti náhrady trov konania namietajúc, že súd mal priznať náhradu trov konania podľa úspechu vo veci. Odvolanie v tejto časti nie je dôvodné. Súd prvej inštancie rozhodnutie v tejto časti správne zdôvodnil a uvedená problematika bola dávno jednotne vyriešená.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).